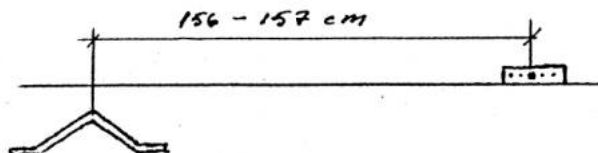

Denna trimanvisning bygger på erfarenheter vi gjort alltsedan 1987. Vad gäller riggens ansättning fråntar vi oss allt ansvar vad detta kan äventyra dess hållfasthet. Vi kan bara konstatera hur man framgångsrikast kan få sin Smaragd att segla fortare. Smaragden är en mycket neutralt balanserad båt vilket betyder att man behöver akterstaga masten. För att få riggen exakt rätt har vi använt oss av en riggsställare. Den underlättar också vid snabba omtrimningar, samt vid uppriggningen på våren då det ofta tar någon vecka innan båten satt sig. Är det någon som sitter på sin kammare och knäpar skicka ett mail till mig på frågor eller bra lösningar som kan anslås på denna sida. Obs bifoga text/bilder!

Mastfot

Mastfoten avpassas så att den hamnar med stöd mot framkanten med detta lut. Mastfotens bult skall vara ca 156 – 157 cm från centrum på centrumlyftöglan.

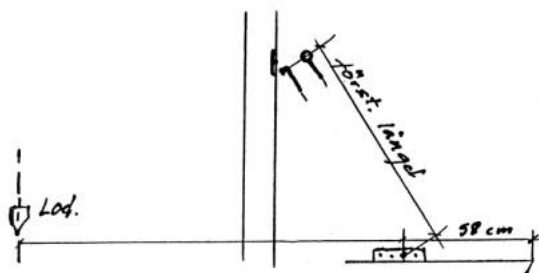
Detta mastfotsläge kan nu användas i samtliga vindar eftersom masten inte böjer över bakkant när masten lutas tillbaka till hårdvindslut, vilket skulle ge en oharmonisk extra böj nedtill på masten.

Inställning av riggen

Det viktigaste av allt är förstagets längd. Den mäter du på marken, från centrum hakändstycke till centrum öga (se bild). Markera 10 meter uppifrån så att du lätt kan se vilket lut du har utan att behöva klättra upp i masten. I lättvind skall förstagslängden vara 10.83 – 10.86. Detta gäller upp till ca 3-4 m/s. I mellanvinden har man ca 10.90 m, men man kan absolut gå direkt på 10.95 m, bara det blåser tillräckligt mycket så att man inte får stopp på båten. När man ställt in förstagslängden är det dags att spänna upp riggen. Låt undervanten vara lösa. Spänn toppvanten till 43 på riggsställaren. Spänn därefter undervanten till 40 – 41 på riggsställaren.

Riggen är nu färdiginställd. Kontrollera att masten inte böjer som ett "s". Om så är fallet beror det på att båten sätter sig, och toppvantspänningen slakar i lä vilket gör att lovertsspridaren trycks mot lä och du får ett "s". Du får helt enkelt ta hem mer på toppvanten. Under uppspänningen av riggen har förstaget spänts precis så att det är sträckt med hjälp av backstagen (så löst du kan).

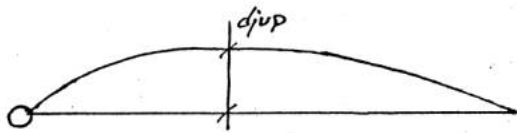

Kontroll av mastlut

För att kontrollera mastlutet kan man loda med akterstaget, eftersom att den väger tillräckligt mycket för att inte påverkas för mycket av vinden. Häng gärna i någon tyngd som väger något kilo, dock inte för mycket så att mastens krum påverkas. Ditt lättvindslut på 10.86 skall bli ca 4,78 - 4,82 m från förstagsinfästning (se bild). Detta grundar sig på att förstaget sitter 58 cm från förens spets. Samma gäller här med förstaget, spänn det så att det precis är sträckt. Du får nu en permanentböj på masten som är ca 8 - 10 cm. Vidare ger en förstagslängd på 10.95 m ett lod på 5.20-5.24 m. Permanentkrummen blir då 10-12 cm.

Seglens djup

Det viktigaste i seglet är dess bukstorlek dvs. djupet i seglet det är djupet som bestämmer hur fort du kan segla i olika förhållanden. Ju planare segel desto högre maxfart är möjlig men samtidigt är den mer sårbar, t.ex. några småvågor kan lätt stanna båten helt. Om man däremot seglar i kort krabb sjö behövs något djupare segel för att klara av att driva båten med någorlunda jämn fart skillnaden mellan djupen i de båda fallen är mindre än olika förhållandena. När man förstått detta är det ofta lätt att trimma om när man tycker det går lite motigt.

Storen

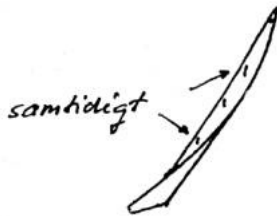
Man kan påverka djupet i storen med akterstaget och bomuthalet. Släpper man akterstaget helt i lättvind blir seglet för bukigt i framkant. Man måste alltså dra ute i akterstaget även i lättvind för att få stil på seglets framkant. Seglets djup är utnyttjat till max för att kunna använda detta på undanvindar, därför finns denna lilla extra buk intill masten. I lättvind skotas bommen ca 15-20 cm från mittlinjen på båten.

Är det väldigt lite vind skall travaren dras upp i lovert bara det ökar lite är man tvungen att flytta ned travaren för att inte skota in bommen för långt i båten. Skota storen så att trimtråden precis orkar stå rakt bakåt i lättvind. Så här skotar man endast när det blåser så lite att det är svårt att hålla fart på båten överhuvudtaget, man känner att man knappt kan slå utan att tappa farten helt. Så fort man har farten tryggad överskotar man storen, dvs. så att trimtråden precis inte står rakt bakåt utan pekar nedåt eller åt lä. Bommen skall flyttas ned så mycket det går utan att det slår in nämnvärt i framkant på storen. Vartefter vinden ökar drar man i akterstaget och följer efter med skotet så att trimtråden är överstallad, dvs. inte står bakåt.

Blåser det riktigt hårt går det inte att hindra trimtråden att peka bakåt, då får man gå över på känslan. Viktigt är att inte skota för löst vilket gör att man direkt tappar förmågan att ta höjd. När det blåser så att båten börjar kännas lovgirig måste storen flyttas ned på ledvagnen direkt för att balans skall uppstå, men öppna inte storen i akterliket med skot eller akterstag utan låt hela vingen spela upp och ner på ledvagnen med vindbyarna. Detta är hemligheten med alla partialriggade båtar. När en vindby träffar båten skall den inte luta till och därmed kasta bort energin till att kränga båten. Istället släpper man ned storen samtidigt som byn träffar båten och energin accelererar nu båten istället. Man säger att båten måste löpa, så att man slipper bromsa med rodet. Båten skall ju alltid vara något lovgirig men endast så mycket att rodet kan så gott som stå i mitten.

Focken

Focken drar mer effektivt per kvadratmeter än storen och behöver då också trimmas mer exakt. I focken sitter det tre telltailes längs förliket som visar hur seglets framkant träffar vinden. Om focken skotas plan i underliket måste akterliket stängas mycket för att toppen ska slå in samtidigt som botten (se bild).

Därför är det bättre att skota en smaragdfock ganska löst i underliket för att kunna twista ur den i toppen och ändå få förliket att slå in samtidigt. Dessutom är alltid försegel väsentligt djupare än storesegel på nästan samtliga partialriggade båtar. Smaragden är en relativt tung båt och behöver hellre fart än höjd. Höjd är någonting man till stor del får gratis när man har farten. I lättvind skotar du focken relativt rund i underliket och låter översta telltailesen slå in klart före de andra. I mellanvind blir man ofta tvungen att flytta fram ett hål på skäddan och skota focken så att förliket slår in samtidigt eller kanske något tidigare i toppen, dock aldrig så att den stallar senare än samtidigt i toppen jämfört med de två nedre telltailesen.

Vi skotade focken i andra hålet i lättvinden och i tredje hålet i alla andra vindar. Vi hade dock alltid ca 6-8 cm mellan däck och halshorn. Förstaget kan vara rakt i alla vindar, man kan låta bli backstagen i lättvind men däremot ta hem hårt i alla andra vindar fallet tas hem så mycket att zagget mellan hakarna precis försvinner. Om man tar hem för hårt i fallet märks det direkt genom att det inte finns någon marginal att styra på, telltailesen slår in i lå och lovert utan att man knappt rör rodet.

Skotvagnen är normalt på ca 52 cm från mitten i mellanvind och ibland något längre in om det är mycket platt vatten. I hårdvind använder man 60 cm eller mer. Det är lätt att "stumma till" smaragden genom att segla båten för högt, den stannar då lätt.

